

Santral dev hücreli reparatif granulom (Bir vaka bildirisi)

Yılmaz MANİSALI (*)
Neclâ TİMOÇİN (**)
A. Sedat ÇÖLOĞLU (***)

Dev hücreli reparatif granulom'lar, çene kemiklerinde oluşan ve etyolojisi kesin olarak bilinmeyen lezyonlardır. Kemik içinde bulunanlara «santral tip», kemik yüzünden dışa doğru gelişenlere «periferik tip» denir (2).

Santral tipteki lezyonlar periferik tipteki lezyonlardan 5 kat daha az görülürler (1).

Santral dev hücreli reparatif granulomlar 10-25 yaşlarında ve kadınlarda sık görülür. En sık buldukları yer altçene ve çenelerin ön bölümleridir (4, 5).

Lezyonun bulunduğu alandaki şişlik hastanın hekime gelmesini sağlayan başlıca etmendir (4). Ağrı bulgusu nadirdir. Ekspansif olarak büyürler. Kortikal kemiğin incelmış olduğu vakalarda krepitasyon alınır. Bazen kortikal kemiği aşan lezyon ağız boşluğuna ulaşır, üzerini örten mukoza ülserleşirse spontan kanamalar olur, bu gibi durumlar-

-
- (*) İ. Ü. Dişhekimliği Fakültesi, Diş Hast. ve Kons. Diş. Ted. II. Kürsüsü Profesörü ve kürsü başkanı.
(**) D. Ü. Dişhekimliği Fakültesi, Çene-Diş Hastalıkları ve Cerrahisi Kürsüsü Doçenti.
(***) İ. Ü. Dişhek. Fak. Patoloji Kürsüsü Asistanı.

da periferik tipten ayrımı güçleşir (4, 5). Oluşumun bulunduğu alanda ve ona komşu olan dişlerin yer değiştirmesi, gömüklükleri ve köklerinde rezorpsiyonlar görülebilir (3, 4, 5, 6).

Radyolojik izlenimleri genellikle multiloküler kist gibidir. Yuvarlakça-oval bir boşluk biçiminde olan lezyonlara daha az rastanılır (5, 6).

Ameliyat sırasında, kırmızı-mor-kahverengi oluşumlar olarak görülürler. Damardan zengin olduklarından çok kanarlar.

Histolojik olarak incelendiklerinde; genç mezenkım hücreleri ve osteoklastik dev hücrelerinden yapılı oldukları görülür. Dev hücreleri, özellikle kanama alanlarında, odaklar yaparlar. Damarlar boldur. Kanama alanlarında hemosiderin pigmenti bulunabilir. Yeni kemik yapımına bazı vakalarda rastlanılır.

Küretaj en iyi tedavi yöntemidir. Eksizyon ve rezeksiyon çok genişlemiş vakalarda uygulanabilir. Işınlama yarasızdır (2).

Vaka

27 yaşında kadın hasta. 6 ay önce altçenesinin sağ tarafında başlayan ağrı nedeniyle İstanbul Dişhekimliği Fakültesi Diş Hastalıkları ve Konservatif Diş Tedavisi II Kürsüsü'ne başvurdu. Klinik incelemede altçenede sağ lateral ve kanin dişlerinin diş dizisini bozdukları görüldü. Bu iki dişin arasındaki çene kemiğine basıldığında ağrı belirtisi vardı ve bu alanda yüzeyden dışa doğru kabarıklık yapan, lastik kıvamında bir oluşum bulundu. Mukoza düzenli ve rengi normaldi. Hastanın ağız hijyeni iyi idi. Önceki bir travmadan söz etmedi.

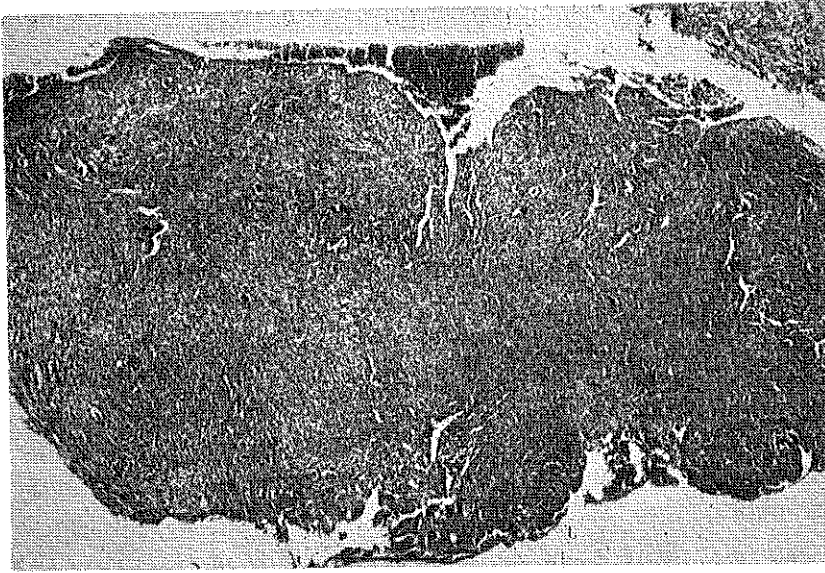
Radyolojik incelemede, altçene sağ lateral ve kanindişlerinin kökleri arasında tepesi yukarıda, tabanı çene kemiğinin altkenarına paralel olan üçgen biçiminde litik bir lezyon görüldü, (şekil 1.).

Klinik olarak lezyonun santral dev hücreli reparatif granulom ya da nörinom olacağı düşünülerek hasta ameliyata alındı. Loko-regional anestezi ile periost kaldırıldı. Kırmızı renkli ve çok kanayan oluşum kürete edildiğinde lateral dişin kökünü örten kemiğin çok ince olduğu, kanin dişi kökünün ise çıplak olduğu görülerek her iki diş çekildi. Kavite rond frezle iyice temizlendi ve kotonize edilerek kapatıldı.

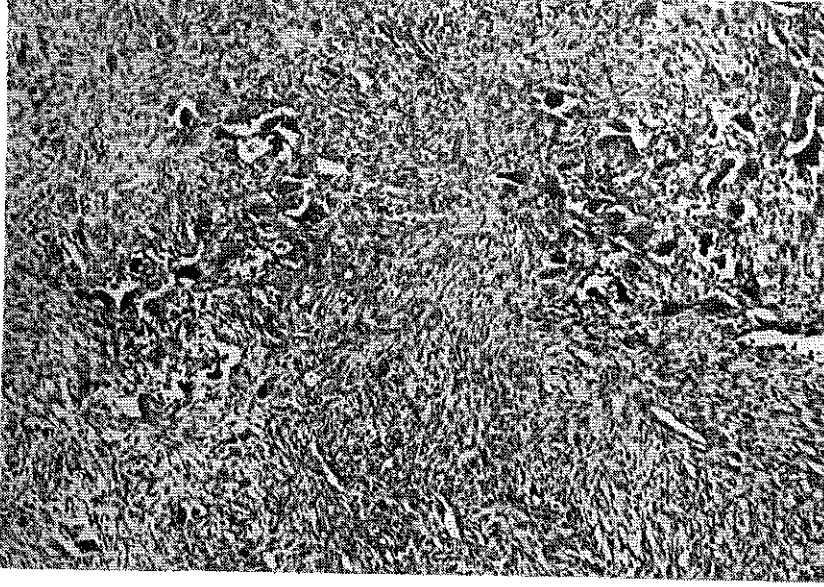
Materyel histopatolojik olarak incelendi. Yapılan kesitlerde, mononükleer hücrelerden zengin, dev hücrelerinden fakir bir lezyon görül-

Şekil 1. — Lezyonun radyolojik görünümü.

Şekil 2. — Mikrofoto. Hematoksilin-eosin, x 32.

Şekil 3. — Mikrofoto. Hematoksili-eosin, 80.

dü, (şekil 2 ve 3). Kanama alanları oldukça azdı, hemosiderin pigmenti bulunamadı. Yeni kemik yapımına bazı alanlarda rastlandı, van Gieson boya metodu ile boyanan kesitlerde az miktarda kollagen lif yapımı olduğu saptandı.

Histopatolojik tanı santral dev hücreli reparatif granulom olarak konuldu. (İ. Ü. Dişhekimliği Fakültesi Patoloji Kürsüsü, Biopsi no: 370/73). Üç ay sonraki muayenede residiv görülmedi.

TARTIŞMA

Etyolojisi tartışmalı olan dev hücreli reparatif granulom'lar konusunda deneysel, doku kültürü ve elektron mikroskopi yönlerinden birçok araştırmalar yapılmış ancak kesin bir sonuca varılamamıştır (2). Lezyonların dişle ilgili oluşu bir gerçektir. Vakamızda da oluşumun iki diş arasındaki kemikte (septum) bulunması bu konuda destekleyici bir örnektir.

Vakaların 10-25 yaşlarında ve kadınlarda sık görülmesi klasik bir bilgi olarak göze çarpmaktadır. Ancak, **Çöloğlu** (2), yaşamın I. deka-

dındaki hastaların büyük çoğunluğunun erkek olduğunu göstermiştir. II. dekatta bu oran tersine dönmektedir.

Vakamızda ağrı bulgusunun olması ilginç ve az rastlanılan özelliklerden biridir.

Histolojik incelemede, mononükleer hücrelerin bol olduğunu ancak dev hücrelerinin az sayıda ve yer yer küçük odaklar yaptığını gördük. Bazı alanlarda mononükleer hücreler arasında bir ya da iki dev hücresi vardı. Vakamızda kanama alanlarının ve hemosiderin pigmentinin bulunmaması, dev hücrelerinin az sayıda ve mononükleer hücrelerin çok az kollagen lif yapmaları gibi bulgular lezyonun eski olmadığını düşündürülebilir.

Ö Z E T

27 yaşındaki kadın hastada, altçene sağ tarafında lateral kanin dişleri arasındaki septumda oluşmuş bir santral dev hücreli reparatif granülom vakası bildirildi.

S U M M A R Y

A case of central giant cell reparative granuloma was described. The patient was 27-year-old and female. The lesion was situated in septal bone between lateral incisor and canine teeth of the right mandible.

L İ T E R A T Ü R

- 1 — **Bosco, H.F.** : Benign giant-cell tumor of the mandible. **Oral Surg.** 10 : 556-562, 1957.
- 2 — **Çöloğlu, A. S.** : Santral dev hücreli reparatif granülom konusunda tavşanlar üzerinde deneysel araştırma. Doktora tezi. İstanbul, K. Kaptanoğlu Matbaası, 1973.
- 3 — **Girişken, G. ve Çöloğlu, A. S.** : Santral dev hücreli reparatif granülom; bir vaka bildirisi. **Dişhek. Fak. Derg.** (İstanbul 6 : 158-162, 1972.
- 4 — **Standish, S. M. ve Gorlin, R. J.** : Bone disorders affecting the jaws. «Thoma's Oral Pathology. Ed. : R. J. Gorlin ve H. M. «Gidman» içinde. St. Louis, The C. V. Mosby Co. 6. baskı. I. cilt. 1970.
- 5 — **Waldron, C. A. ve Shafer, W. G.** : The central giant cell reparative granuloma of the jaws. An analysis of 38 cases. **Amer. J. Clin. Path.** 45 : 437-447, 1966.
- 6 — **Yüce, K. ve Çöloğlu, A. S.** : Central giant cell reparative granuloma; report of a case. **Nederlands Dent. J.** (Basılacak).